

บทบาทสัตวแพทย์ในการแก้ปัญหาผู้ประสบภัยไต้ฝุ่นเกย์ **Government Compensation Through Veterinary Role to the** **People Affected by Typhoon “Gey” Disaster**

วิเศษ ประเสริฐ และคณะ¹

Vises Prasert and Colleague

ABSTRACT

Typhoon "Gey" swept through Chumporn Province on November 4, 1989. It caused tremendous losses to some agricultural sectors in three major districts. More than 900,000 rai (approximately 360,000 acres) of agricultural areas were flooded, large number of livestock were destroyed, some of them died instantly, many became sick and the rest were carried away by the rapid current.

The Department of Livestock Development (DLD). Ministry of Agriculture and Cooperatives (MOAC) tried to rescue the victimized families in three different steps. Mobilization of mobile veterinary units with well equipped of medicine and hay, during emergency period. Later on, 100% compensation of livestock plus medicine and hay to support the affected farmers to continue their productions. And the introduction of beef cattle project into the area in the final stage, to assure the sustainable income in the future.

บทคัดย่อ

ผลจากการเกิดวาตภัยพายุไต้ฝุ่นเกย์ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2532 ได้ทำความเสียหาย 100% แก่พื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดชุมพร พื้นที่การเกษตรเสียหายประมาณ 900,000 ไร่ ปศุสัตว์ได้ตาย สูญหาย เจ็บป่วยและไร้ที่อยู่อาศัยจำนวนมาก กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ช่วยเหลือ เกษตรกรผู้เลี้ยงที่ประสบภัยไต้ฝุ่นเกย์ 3 ระยะ ระยะแรกเป็นการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าด้วยการส่งสัตวแพทย์เคลื่อนที่ระดมเวชภัณฑ์และอาหารสัตว์ช่วยสัตว์ให้มีชีวิตอยู่รอดไป ก่อน ระยะที่ 2 เป็นการช่วยเหลือระยะปานกลางด้วยการชดเชยพันธุ์ที่ตายและสูญหายให้เกษตรกร 100% พร้อมสนับสนุนอาหารและเวชภัณฑ์เพื่อให้สัตว์ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และระยะที่ 3 เป็นการช่วยเหลือระยะยาวเน้นการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างถาวรและต่อเนื่อง

คำนำ

จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย ระหว่างละติจูด 10 องศา 29 ลิปดา เหนือ ลองจิจูด 99 องศา 11 ลิปดาตะวันออก บริเวณคอคอดกระทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย อยู่

¹ ปศุสัตว์เขต 8 สุราษฎร์ธานี กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามระยะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (เพชรเกษม) ประมาณ 498 กิโลเมตร และทางรถไฟสายใต้ประมาณ 476 กิโลเมตร

มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดระนอง และสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย

ขนาด

พื้นที่ของจังหวัดชุมพร ประมาณ 6,010,849 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ตอนบนสุดของภาคใต้ ลักษณะพื้นที่ยาวแคบตามชายฝั่งทะเล ประมาณ 220 กิโลเมตร กว้างประมาณ 36 กิโลเมตรด้านทิศตะวันตกมีเทือกเขาตะนาวศรี และเทือกเขาภูเก็ต เป็นแนวเขตแดนภูมิประเทศด้านตะวันตกจึงเป็นที่สูง เป็นภูเขาและเป็นป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร แล้วค่อย ๆ ลาดเทลงด้านตะวันออกไปสู่ด้านตะวันออกตลอดเขตจังหวัด จากสภาพดังกล่าวทำให้แม่น้ำต่าง ๆ ในจังหวัดชุมพรเป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ ไหลจากตะวันตกไปสู่ทะเลตะวันออกแทบทุกสาย เช่น แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำท่าตะเภา และแม่น้ำสวี เป็นต้น

สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่บนแหลมมลายู ระหว่างทะเลอันดามันและอ่าวไทย จึงได้รับลมมรสุมทั้ง 2 ฤดู มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านจากเดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคมของทุกปี และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านกลางเดือนพฤษภาคม ถึงปลายเดือนกันยายนของทุกปี แบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดูกาล คือ

ฤดูหนาว เริ่มจากเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือน กุมภาพันธ์

ฤดูร้อน เริ่มจากเดือน กุมภาพันธ์ ถึง เดือน พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มจากเดือน พฤษภาคม ถึง เดือน พฤศจิกายน

จังหวัดชุมพรมีฤดูฝนที่ยาวเกือบตลอดทั้งปี มีฝนตกชุกเฉลี่ยแล้วประมาณปีละ 173 วัน จำนวนน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 2029.3 มม. อากาศชุ่มชื้นอยู่เสมอ ไม่ร้อนจัด ไม่หนาวจัด ด้วยเหตุนี้จึงมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ พื้นดินเหมาะแก่การเกษตรทุกชนิด มีป่าเขาที่สมบูรณ์ มีเหมืองแร่หลายแห่ง ชายฝั่งทะเลอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำนานาพันธุ์ ด้วยเหตุนี้ จังหวัดชุมพรมีความอุดมสมบูรณ์ สภาพธรรมชาติเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพนี้เองจึงเป็นเหตุจูงใจให้ประชาชนจากจังหวัดอื่น ๆ ทั้งใกล้และไกลพากันอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งหลักแหล่งประกอบอาชีพในจังหวัดชุมพรเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มา อันได้แก่ การบุกรุกป่าสงวนและต้นน้ำลำธารเพื่อทำกิน การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม มีการทำลายป่าโดยทั่วไป ซึ่งมีส่วนเป็นสาเหตุให้เกิดวาทภัยและอุทกภัยได้ง่าย

ประชากร

จังหวัดชุมพร มีประชากรรวมทั้งสิ้น 401,421 คน

อาชีพ

อาชีพหลักของราษฎรจังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการทำสวน เป็นอาชีพที่ขึ้นหน้าขึ้นตามากที่สุด รองลงมาเป็นการทำประมง ทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ทำเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมสินค้าที่สำคัญ ได้แก่ กาแฟ มะพร้าว ผลไม้ แร่ดิบบุก ปลาทะเล ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน โดยเฉพาะกาแฟที่ทำรายได้ให้จังหวัดปีละมาก ๆ ปัจจุบันจังหวัดชุมพร ได้มีนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นอาชีพที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่ประชาชนโดยส่วนรวมอีก อาชีพหนึ่ง

ด้านการปกครอง

จังหวัดชุมพร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 65 ตำบล 602 หมู่บ้าน

1. อำเภอเมืองชุมพร มี 17 ตำบล 144 หมู่บ้าน
2. อำเภอหลังสวน มี 13 ตำบล 145 หมู่บ้าน
3. อำเภอสวี มี 11 ตำบล 80 หมู่บ้าน
4. อำเภอท่าแซะ มี 7 ตำบล 83 หมู่บ้าน
5. อำเภอปะทิว มี 6 ตำบล 49 หมู่บ้าน
6. อำเภอละแม มี 4 ตำบล 38 หมู่บ้าน
7. กิ่งอำเภอพะโต๊ะ มี 3 ตำบล 37 หมู่บ้าน
8. กิ่งอำเภอทุ่งตะโก มี 4 ตำบล 26 หมู่บ้าน

หลังจากเกิดวาตภัยและอุทกภัย อันเนื่องมาจากพายุไต้ฝุ่น “เกย์” ทำให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์โดยทั่วไปเป็นอย่างมาก คือ นอกจากจะไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติแล้ว ยังทำให้ไม่มีรายได้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพอีกด้วย

กรมปศุสัตว์ได้ตระหนักถึงสภาพแค้นแค้นของเกษตรกรที่ได้รับภัยพิบัติในครั้งนี้ และเนื่องจาก รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้แจกสิ่งของประทังชีวิตของเกษตรกรได้ 100 วันเท่านั้น หลังจากนั้น จะต้องสร้างรายได้ให้เกิดแก่เกษตรกรทันที ฉะนั้น กรมปศุสัตว์ได้พิจารณาเห็นว่าควรจะได้มีกิจกรรม ที่สามารถดำเนินการให้เกษตรกรดังกล่าวมีรายได้สำหรับเลี้ยงชีพอย่างรวดเร็ว และสามารถเลี้ยงตัว ได้ โดยกำหนดกิจกรรมสำหรับดำเนินการโดยเร่งด่วนและต่อเนื่องไปจนกว่าจะเข้าสู่สภาพปกติเดิม และหากเกษตรกรผู้ใดประสงค์จะยึดการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพถาวร กรมปศุสัตว์ก็ได้กำหนดกิจกรรม ให้เหมาะสมและถาวรต่อไป

จากการสำรวจในพื้นที่ถูกกระหน่ำด้วยพายุไต้ฝุ่นเกย์ที่จังหวัดชุมพร พบว่ามีเกษตรกรผู้ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งอยู่อาศัยในอำเภอเมือง อำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว ได้รับความเสียหายจำนวน 2,720 ราย รวม 27 ตำบล 181 หมู่บ้าน มีสัตว์ตายและสูญหายแยกเป็นชนิดดังนี้ โค 1,008 ตัว กระบือ 375 ตัว สุกร 2,843 ตัว แพะ 22 ตัว แกะ 25 ตัว เป็ด 6,794 ตัว ไก่ 87,522 ตัว ห่าน 100 ตัว ม้า 3 ตัว ลิง 4 ตัว และนกกระทา 5,000 ตัว คิดเป็นมูลค่า 21,566,800.- บาท

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรสามารถมีรายได้เลี้ยงชีพไม่น้อยกว่าวันละ 35 บาท/ราย ภายในระยะเวลา 1 เดือน จากวันเริ่มดำเนินโครงการ

2. เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ มั่นใจด้านสุขภาพสัตว์ ซึ่งจะสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง และด้วยความมั่นคง
3. เพื่อใช้โอกาสดำเนินการและเสริมสร้างเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงสัตว์สมัยใหม่ ที่สามารถให้ผลผลิตสูงกว่าที่เคยได้รับ
4. เพื่อสร้างอาชีพใหม่ในพื้นที่เสียหาย ที่ไม่อาจเพาะปลูกพืชผักผลไม้ได้
5. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนความเชื่อมั่นในการที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ต่อไป

เป้าหมาย

ในระยะเร่งด่วน

- ให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขสถานการณ์ประทังชีวิตสัตว์ โดยไม่จำกัดจำนวน และมีเป้าหมายที่แน่นอน ให้แล้วเสร็จภายใน 100 วัน
- สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรหลังได้รับภัยพิบัติจากพายุไต้ฝุ่นเกย์ 100 วัน โดยเร่งส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 115 กลุ่ม มีสมาชิกกลุ่มละ 25 ราย ให้พันธุ์ไก่พร้อมไข่ 115,000 ตัว พร้อมอาหารไก่ที่สามารถเลี้ยงไก่ไข่ถึง 180 วัน

ระยะปานกลาง

- ชดเชยพันธุ์สัตว์ที่สูญหายและตายให้เกษตรกรเลี้ยงต่อไป ตามจำนวนที่สำรวจไว้ทั้ง 3 อำเภอ 100%
- ส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อลูกผสม ให้เกษตรกรจำนวน 85 กลุ่ม มีสมาชิกกลุ่มละ 25 ราย รวม 85,000 ตัว

ระยะยาว

- ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อให้เกษตรกร 600 ราย จำนวน 3,000 ตัว แบบเช่าซื้อและส่งคืนเงินกู้ให้แล้วเสร็จภายใน 10 ปี

พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในอำเภอเมือง	จำนวน 9 ตำบล 96 หมู่บ้าน
ดำเนินการในอำเภอบ้านนา	จำนวน 7 ตำบล 83 หมู่บ้าน
ดำเนินการในอำเภอปะทิว	จำนวน 6 ตำบล 47 หมู่บ้าน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ดำเนินการในระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534–2538 โดยแบ่งแยกเป็น
 1. ระยะเร่งด่วน - ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 100 วัน นับแต่หลังพายุเกย์สงบ
 2. ระยะปานกลางและระยะยาว - ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534–2538

กำลังเจ้าหน้าที่

- ใช้สัตวแพทย์จากสำนักงานปศุสัตว์เขต 8 จังหวัดชุมพร และจากศูนย์วิจัยบำรุงพันธุ์สัตว์สุราษฎร์ธานี

การดำเนินการ

ได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและดำเนินการใน 4 กิจกรรมหลัก คือ

ระยะเร่งด่วน

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรระหว่างวันที่ 7 พฤศจิกายน ถึง 15 ธันวาคม 2532
- ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่
- เอกชนร่วมสนับสนุนแจกพันธุ์ไก่ไข่ตัวผู้

ระยะปานกลาง

- ดำเนินการชดเชยพันธุ์ให้เกษตรกร 100%
- ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อ

ระยะยาว

- ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- เอกชนส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อ (กระທ) สุกรพันธุ์และสุกรขุน โดยมีตลาดรองรับในการดำเนินงานจะกล่าวถึงเฉพาะหน้าที่ของสัตวแพทย์ที่ร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่เท่านั้น

ระยะเร่งด่วน

- ปศุสัตว์เขต 8 ในฐานะผู้อำนวยการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในกรณีที่เกิดภัยธรรมชาติ ได้ระดมกำลังสัตวแพทย์จากหน่วยงานสำนักงานปศุสัตว์เขต 8 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชุมพร ด้านกักกันสัตว์ทำแซะ และจากศูนย์วิจัยบำรุงพันธุ์สุราษฎร์ธานี รวมทั้งหมควีจำนวน 69 คน จัดตั้งหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ ออกตระเวนไปในจุดเสี่ยงและพื้นที่น้ำท่วมขัง โดยให้ความช่วยเหลือเคลื่อนย้ายสัตว์ไปไว้ที่ดอน ให้การบริการสุขภาพสัตว์ โดยทำการตรวจรักษาสัตว์ป่วย ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ แจกเวชภัณฑ์ ช่วยยกขนถ่ายอาหารสัตว์ อาหารข้น หญ้าแห้ง แจกแร่ธาตุอาหารสัตว์ และติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังโรคอย่างกวดขันในโครงการเลี้ยงไก่ไข่

ระยะปานกลาง

- ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ชุดเดิม ดำเนินการตรวจพยาบาลรักษาสัตว์ป่วย ทำวัคซีนออกติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์พันธุ์ที่ชดเชยให้เกษตรกร และในกิจการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อในเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มทุกหมู่บ้าน

ระยะยาว

- ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและทุกอำเภอของจังหวัดชุมพร ดำเนินการให้บริการฉีดวัคซีน ตรวจและรักษาสัตว์ป่วย และใช้กำลังเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์สำนักงานปศุสัตว์เขต 8 ออกติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังโรคระบาดให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อทุกหมู่บ้าน

ผลการดำเนินงาน

ระยะเร่งด่วน

- ผลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างฉับพลัน ดังนี้

กิจกรรม	รวมจำนวนที่ บริการและแจก	เกษตรกรได้รับ ความช่วยเหลือ (ราย)	สถานที่ดำเนินการ		
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ
รักษาพยาบาลสัตว์และแจก เวชภัณฑ์	25,325 ตัว	693	47	15	เมือง
			32	8	ท่าแซะ
			20	7	ปะทิว
ป้องกันโรคระบาดสัตว์	83,804 ตัว	443	39	15	เมือง
			25	10	ท่าแซะ
			10	3	ปะทิว
แจกพืชอาหารสัตว์ (หญ้าแห้ง)	90,000 กก.	1,580	28	7	เมือง
			14	4	ท่าแซะ
			9	3	ปะทิว
แจกแร่ธาตุอาหารสัตว์	1,856 กก.	304	25	7	เมือง
			18	8	ท่าแซะ
			18	7	ปะทิว

- ผลการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ ได้ดำเนินการในพื้นที่ 3 อำเภอ เลี้ยงในกลุ่ม ๆ ละ 1,000 ตัว แต่ละกลุ่มมีเกษตรกร 25 ราย

อำเภอเมือง 35 กลุ่ม จำนวนไก่ไข่ 35,000 ตัว

อำเภอท่าแซะ 36 กลุ่ม จำนวนไก่ไข่ 36,000 ตัว

อำเภอปะทิว 30 กลุ่ม จำนวนไก่ไข่ 30,000 ตัว

รวม 3 อำเภอ 101 กลุ่ม จำนวนไก่ไข่ 101,000 ตัว เกษตรกร 2,525 ราย

- ผลการช่วยเหลือร่วมกับภาคเอกชนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยได้ผู้แทนของจังหวัดชุมพร โดยร่วมกับบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด สนับสนุนไก่ไข่ตัวผู้อายุ 1 วัน ให้เกษตรกรทั้ง 3 อำเภอ ไร่ละ 20 ตัว พร้อมอาหาร 8 กิโลกรัม

อำเภอ	จำนวนไก่ (ตัว)	เกษตรกรที่ได้รับ (ราย)	อาหารไก่ (กก.)
เมือง	23,000	950	7,600
ท่าแซะ	32,000	1,800	14,400
ปะทิว	36,000	1,600	12,800
รวม 3 อำเภอ	91,000	4,350	34,800

ระยะปานกลาง

- ผลการชดเชยพันธุ์สัตว์ให้เกษตรกรทั้ง 3 อำเภอ 27 ตำบล 181 หมู่บ้าน

ชนิดสัตว์	จำนวนสัตว์ (ตัว)	เกษตรกรได้รับ (ราย)	อาหารสัตว์ (กก.)
โค	1,039	690	—
กระบือ	375	292	—
สุกร	2,843	1,005	28,430
แพะ	22	3	—
แกะ	25	2	—
เป็ด	6,890	281	34,420
ไก่	87,660	2,244	438,090
รวม	98,854	4,517	500,940

- ผลการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อลูกผสมพื้นเมือง ในพื้นที่ 2 อำเภอ 71 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 กลุ่ม ๆ ละ 25 ราย ๆ ละ 40 ตัว

อำเภอ	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	จำนวนไก่เนื้อลูกผสม (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
เมือง	35	35,000	875
ท่าแซะ	36	36,000	900
รวม 2 อำเภอ	71	71,000	1,775

เกษตรกรเลี้ยงมาแล้ว 7 รุ่น ราคาขายกิโลกรัมละ 23.18 บาท (จ.ชุมพร)

ระยะยาว

- ผลการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ในพื้นที่ 3 อำเภอ โดยเลี้ยงเป็นกลุ่ม ๆ ละ 125 ตัว แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 25 ราย แต่ละรายได้รับโคพันธุ์ลูกผสมบรรพพันธุ์พื้นเมือง 5 ตัว โดยการเข้าซื้อ ระยะเวลาลดหนี้ 2 ปี

อำเภอ	จำนวนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ (กลุ่ม)	จำนวนโคเนื้อ (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
เมือง	4	500	100
ท่าแซะ	8	1,000	200
ปะทิว	6	750	150
สวี	2	250	50
รวม 4 อำเภอ	20	2,500	500

ได้ดำเนินการเป็นปีที่ 3 แล้ว (เริ่มกุมภาพันธ์ 2534)

- ผลการจัดตั้งหน่วยผสมเทียม ได้ดำเนินการแล้ว 5 หน่วย แต่ละหน่วยดูแลรับผิดชอบแม่โค จำนวน 500 ตัว ได้ผสมเทียมให้แก่โคเข้าซื้อ 2,500 ตัว มีลูกโคที่เกิดแล้ว 76 ตัว เพศเมีย 46 ตัว เพศผู้ 30 ตัว มูลค่ารวม 489,040.-บาท (โคมีชีวิตตัวผู้ราคา กก. ละ 27.84 บาท น้ำหนัก 200 กก. ตัวละ 5,568.- บาท จำนวน 30 ตัว เป็นเงิน 167,040.- บาท, โคตัวเมียอายุ 2 ปี ตัวละ 7,000.- บาท จำนวน 46 ตัว เป็นต้น 322,000.- บาท)

แม่โคตั้งท้อง	1,235 ตัว (ขณะนี้)
แม่โคท้องว่างไม่เป็นสัด	756 ตัว
แม่โคเป็นสัดแต่ผสมไม่ติด	433 ตัว

ผลการสนับสนุนโดยบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ (เอกชน)

1. ผลการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อ (ไก่กระตัง) ดำเนินการที่อำเภอปะทิว และอำเภอท่าแซะ โดยเลี้ยงเป็นฟาร์ม ฟาร์มละ 5,000 ตัว จำนวน 25 ตัว

เลี้ยงมาแล้ว 13 รุ่น	เกษตรกร 2 ราย	มีรายได้รายละ	78,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 10 รุ่น	เกษตรกร 4 ราย	มีรายได้รายละ	60,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 9 รุ่น	เกษตรกร 2 ราย	มีรายได้รายละ	54,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 8 รุ่น	เกษตรกร 5 ราย	มีรายได้รายละ	48,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 7 รุ่น	เกษตรกร 4 ราย	มีรายได้รายละ	42,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 5 รุ่น	เกษตรกร 1 ราย	มีรายได้รายละ	30,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 4 รุ่น	เกษตรกร 2 ราย	มีรายได้รายละ	24,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 2 รุ่น	เกษตรกร 3 ราย	มีรายได้รายละ	12,000.- บาท
รายได้เฉลี่ยรุ่นละ 6,000.- บาท			

2. ผลการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์จำกัด ดำเนินการที่อำเภอปะทิว ให้เกษตรกรเลี้ยงสุกรขุนรายละ 250 ตัว

เลี้ยงมาแล้ว 4 รุ่น	เกษตรกร 4 ราย	มีรายได้	48,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 3 รุ่น	เกษตรกร 2 ราย	มีรายได้	36,000.- บาท
เลี้ยงมาแล้ว 2 รุ่น	เกษตรกร 6 ราย	มีรายได้	24,000.- บาท
รายได้เฉลี่ยรุ่นละ 12,000.- บาท			

3. ผลการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้สนับสนุนพันธุ์แม่สุกรครบครวละ 60 แม่ ในปี 2534 จำนวน 5 ราย และในปี 2535 จำนวน 5 ราย ดำเนินการที่อำเภอปะทิว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000-6,000 บาท/ราย

การส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อ (กระตัง) สุกรพันธุ์ และสุกรขุน ร่วมกับบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด นี้ บริษัทฯ มีตลาดรับซื้อในราคาตลาดทั่วไปทั้งหมด เลี้ยงแบบครบวงจร

สรุป

มูลค่าที่เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลและเอกชน รวมมูลค่าทั้งสิ้น 165,688,261.05 บาท มีรายละเอียดดังนี้

ระยะเร่งด่วน

- เกษตรกรจำนวน 14,829 ราย ได้รับความช่วยเหลืออาหารสัตว์ หญ้าแห้ง เกลือแร่ การรักษาพยาบาลสัตว์ รับเวชภัณฑ์ และการทำวัคซีนให้สัตว์ ทั้งยังมีชีวิตอยู่ มีมูลค่ารวม 1,502,040.- บาท

- เกษตรกรจำนวน 2,875 ราย ได้รับพันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ บริโภคไข่และเนื้อไก่ในเวลา 1 ปี มีมูลค่า 55,660,000.- บาท ซึ่งสามารถทำรายได้สุทธิจากการเลี้ยงไก่ไข่รายละ 36 บาทต่อวัน หรือ 38,108,125.- บาท

- เกษตรกรจำนวน 4,350 ราย ได้รับพันธุ์ไก่ไข่ตัวผู้พร้อมอาหาร 34,800 กิโลกรัม จากบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีมูลค่า 1,353,000.- บาท

รวม 40,963,165.- บาท

ระยะปานกลาง

- เกษตรกรได้รับพันธุ์สัตว์ที่รัฐชดเชยให้มีมูลค่าทั้งสิ้น 30,035,011.50 บาท

- เกษตรกร 1,775 ราย ได้รับพันธุ์ไก่เนื้อพื้นเมืองพร้อมด้วยอาหารและเวชภัณฑ์มีมูลค่า 9,100,000.- บาท

รวม 39,135,011.05 บาท

ระยะยาว

- เกษตรกร 500 ราย ได้รับแม่โคนม 2,500 ตัว รวมทั้งค่าเวชภัณฑ์ วัคซีน เอกสารคำแนะนำ มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 54,043,800.- บาท

- เกษตรกร 23 ราย ได้รับการสนับสนุนให้เลี้ยงไก่เนื้อ (ไก่กระทง) รวมทั้งโรงเรือนและอุปกรณ์ มีมูลค่ารวม 4,034,085.- บาท

- เกษตรกร 12 ราย ได้รับการสนับสนุนให้เลี้ยงสุกรเพื่อขุนขายเป็นค่าพันธุ์ โรงเรือนและอุปกรณ์ มีมูลค่ารวม 2,400,000.- บาท

- เกษตรกร 5 ราย ได้รับการสนับสนุนให้เลี้ยงสุกรพันธุ์ เป็นค่าพันธุ์โรงเรือนและอุปกรณ์ มีมูลค่ารวม 2,125,000.- บาท

รวม 85,590,085.- บาท

ปัญหาการให้ความช่วยเหลือ

ระยะเร่งด่วน

1. การเข้าไปให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ประสบภัยไม่ทั่วถึง เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก มีสิ่งกีดขวางทาง และมีน้ำท่วมขังเป็นบริเวณกว้าง

2. ในระยะแรกที่เกิดภัย ราษฎรสนใจเรื่องการดำรงชีวิตของตัวเองให้อยู่รอดก่อนเป็นสำคัญ การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงจึงมีน้อย

3. ความพร้อมของรัฐ ในการให้ความช่วยเหลือราษฎรยังไม่พร้อมดี และไม่ทันเหตุการณ์ เนื่องจากเกิดภัยอย่างกะทันหัน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ไม่ทัน ยานพาหนะเก่าและมีจำกัด

ระยะปานกลาง

1. สัตว์ที่นำไปชดเชยให้ผู้ประสบภัยมีความอ่อนเพลีย และบอบช้ำจากการเดินทางขนส่ง ทำให้สัตว์ส่วนหนึ่งเจ็บป่วยและตาย เมื่อถึงมือราษฎร

2. สภาพการเลี้ยงสัตว์ของราษฎร เช่น สุกร ไก่ ในพื้นที่ ไม่เหมือนกับการเลี้ยงในระบบฟาร์มก่อนนำไปแจก สัตว์ไม่เคยชินกับสภาพแวดล้อม อาหาร, คอก ทำให้สัตว์อ่อนแอ และตาย
3. ผู้ได้รับสัตว์ชดเชยบางรายไม่สนใจสัตว์ที่ได้รับเท่าที่ควร

ระยะยาว

1. โคของโครงการบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์ ทำให้ไม่เป็นสัตว์ผสมติดยากผสมไม่ติด
2. การให้บริการด้านผสมเทียมไม่ทั่วถึง และไม่ทันเวลา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผสมเทียมมีน้อย

บทบาทสัตวแพทย์ในการแก้ปัญหาผู้ประสบวาตภัย และอุทกภัยอันเนื่องจากพายุไต้ฝุ่นเกย์

สัตวแพทย์มีบทบาทในการแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ ดังนี้ คือ

ด้านสังคม

การให้ความช่วยเหลืออย่างฉับพลันทันด่วนแก่เกษตรกร ในด้านการเคลื่อนย้ายสัตว์ไปอยู่ที่ดอน นำอาหารและเวชภัณฑ์ เพื่อช่วยประทังชีวิตสัตว์ ให้บริการตรวจรักษาสัตว์ป่วย และทำวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ด้วยตนเอง ช่วยซ่อมแซมที่พักอาศัยของเกษตรกร โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ทำให้เกษตรกรได้รับความอบอุ่นทางใจ และมีความมั่นใจว่าไม่ถูกรัฐบาลทอดทิ้ง อีกทั้งยังช่วยสร้างระบบการประสานงานแบบรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ให้เกิดมีความสามัคคีรับผิดชอบงานร่วมกัน วางแผนการเลี้ยงสัตว์แบบครบวงจร โดยร่วมมือกับภาคเอกชน เป็นการสร้างความหวังให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพสืบไป

ด้านเศรษฐกิจ

จากผลการปฏิบัติงานร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ของรัฐ เอกชน และเกษตรกร ทำให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือหลังจากพายุไต้ฝุ่นเกย์สงบลงจนถึงปัจจุบัน มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 165,688,261.05 บาท ซึ่งการช่วยเหลือในระยะแรกมุ่งเน้นถึงการแก้ปัญหาให้คนและสัตว์ดำรงชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง โดยการช่วยให้อาหารประทังชีวิตสัตว์ที่ไม่สามารถหาอาหารกินเองได้ และช่วยให้เกษตรกรมีอาหารประเภทโปรตีนบริโภคในครัวเรือน ในสถานะที่กำลังประสบภัยความหายนะ จากนั้นได้ช่วยเสริมให้เกษตรกรสร้างรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ เห็นผลเป็นรูปธรรม เช่น การเลี้ยงไก่กระທ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยรายละ 6,000 บาท/รุ่น หรือการเลี้ยงสุกรพันธุ์ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 12,000 บาท/รุ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ผลักดันให้เกษตรกรที่ถูกพิชเป็นอาชีพอยู่เดิมเปลี่ยนใจมาประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลักในการดำรงชีวิตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กันยายน พ.ศ.2535 “ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร” ปีที่ 38 ฉบับที่ 430
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร “รายงานประจำเดือน” พฤศจิกายน 2532-กันยายน 2535
- กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2532 “แผนงานฟื้นฟูพื้นที่ประสบวาตภัยและอุทกภัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดชุมพร”

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ปีงบประมาณ 2534 “สรุปผลการปฏิบัติงาน”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจฟื้นฟูสภาพพื้นที่และช่วยเหลือเกษตรกร ผู้
ประสบภัยจากไต้ฝุ่นเกย์ 19 มีนาคม 2533 “สรุปผลงานฟื้นฟูการเกษตรจังหวัดชุมพรห้า
เดือนหลังพายุไต้ฝุ่นเกย์”

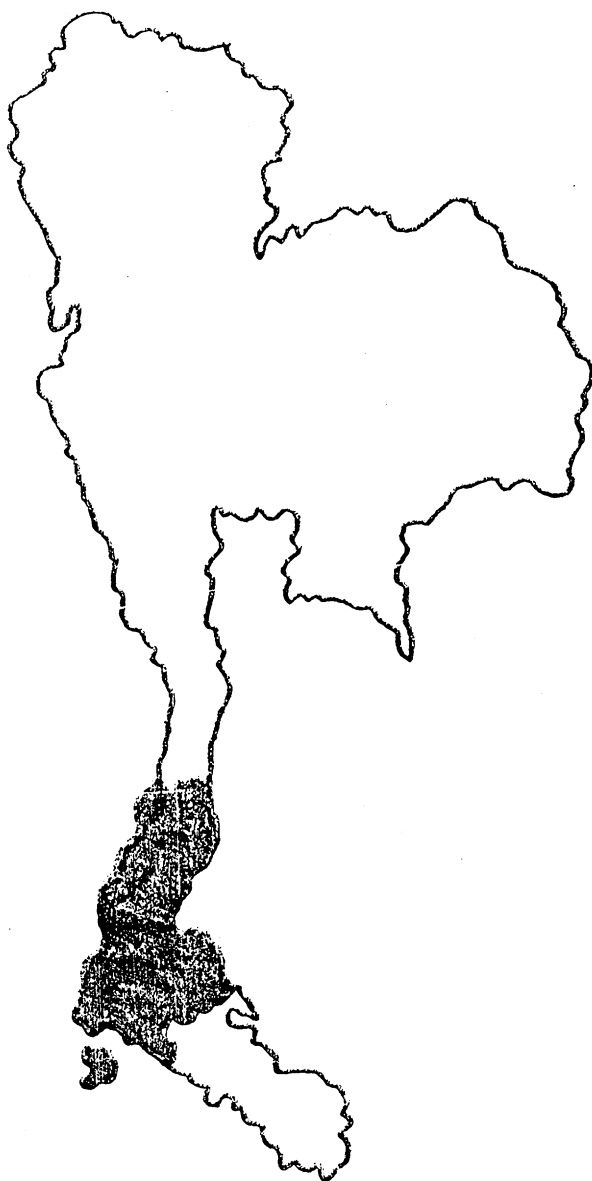
ขอบเขตในความรับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 8

จำนวนประชากรของจังหวัดชุมพร

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ
2532	386,983	—
2533	390,831	0.99
2534	397,962	1.82
2535	401,421	0.87

เขตการปกครองของจังหวัดชุมพร

อำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน
อำเภอเมือง	17	144
อำเภอท่าแซะ	7	83
อำเภอปะทิว	6	49
อำเภอหลังสวน	13	145
อำเภอสวี	11	80
อำเภอละแม	4	38
กิ่งอำเภอพะโต๊ะ	3	37
กิ่งอำเภอทุ่งตะโก	4	26

ขอบเขตในความรับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 8

แผนกช่างวัดซ่อมพร

จว. ประจวบคีรีขันธ์

WNT

26.

જા. ર:ખલ

จันทิมา

- สกฤตลักษณ์ -

- ๐ กษัตริย์
 • กษัตริย์
 ๐ กษัตริย์
 — กษัตริย์
 — กษัตริย์
 > กษัตริย์
 --- กษัตริย์
 --- กษัตริย์
 กษัตริย์

ຈາ.ສຣາບກຸຣຣາຢື

[illegible]

จำนวนประชากรสัตว์

อำเภอ	ระหว่าง ปี พ.ศ.	ช้าง	ม้า	โค	กระบือ	แพะ	แกะ	สุกร	เป็ด	ไก่	ห่าน
อำเภอเมืองชุมพร	2532	23	324	4,123	4,639	47	—	14,561	21,226	75,417	43
	2533	23	324	4,123	4,639	47	—	14,561	21,226	75,417	43
	2534	13	262	4,730	2,730	48	50	10,267	9,953	121,459	265
	2535	13	262	4,730	2,730	48	50	10,267	9,953	120,459	265
อำเภอปะทิว	2532	3	21	3,584	1,690	11	163	2,631	336	12,218	4
	2533	3	21	3,584	1,690	11	163	2,631	336	12,218	4
	2534	7	10	4,997	1,556	145	60	2,457	666	48,059	—
	2534	7	10	4,997	1,556	145	60	2,457	666	48,059	—
อำเภอท่าแซะ	2532	24	129	3,648	4,552	41	6	5,330	2,306	55,520	40
	2533	24	129	3,648	4,552	41	6	5,330	2,306	55,520	40
	2534	24	100	7,411	4,248	147	48	8,958	4,705	124,737	180
	2535	24	100	7,411	4,248	147	48	8,958	4,705	124,737	180